תסני (א) אייתי למחר וידע מאי קאמרה ליה אמר *דודי חסרת *משטק חסרת עבדי חסרת דרש רבא אשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי שבת אמר ליה רב פפא לרבא והא שלח רבין באגרתיה אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן תכף לחפיפה טבילה וליכא הדר אוקי רבא אמורא עליה ודרש *דברים שאמרתי לפניכם טעות הן בידי ברם כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן סמוך לחפיפה טבילה וליכא *והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה והלכתא אשה לא תחוף אלא בלילה (אלא) קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא *הא דאפשר הא דלא אפשר: **מתני'** נדה שבדקה עצמה יום שביעי שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה הרי היא בחזקת טהורה בדקה עצמה ביום שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן בדקה ומצאה טהורה הרי זו בחזקת טמאה ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ואם יש לה וסת דיה שעתה *ור' יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טמאה וחכמים אומרים 'אפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן בדקה ומצאה טמאה הרי זו בחזקת טהורה: **גמ'** איתמר רב אמר זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק אהייא אילימא ארישא הרי זו בחזקת טהורה קתני אלא אסיפא בשלמא ספק זבה אמרינן אלא זבה ודאי נמי הרי בדקה ומצאה טהורה אלא כי איתמר דרב ולוי שמעתא באפי נפשה איתמר נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה רב אמר 'זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק רב אמר זבה ודאי כיון דמעיקרא נמצאת טמאה ועכשיו נמצאת טמאה ודאי ולוי אמר ספק זבה אימר פסקה ביני וביני

וכן

(נ"י הס"ל) **תסני** ואייתי למחר. די לך אם אטבול למחר: **וידע.** רב נחמן: **מאי קאמרה ליה.** שלא חפפה: **עבדי חסרת.** להביא מים ולחמם: **דודי.** קדרות לחמם בהם חמין: **טשטקי.** פלדישטו"ל לישב עליהן: **ותמה על עצמך היאך אשה כו'.** שהרי בקושי התירו להרחיק חפיפתה מטבילתה כל כך אלא משום דלא חפפה בליל טבילתה אימור לא חייפא שפיר משום דממהרת לטבילתה מתוך שמהומה לביתה: **הא דאפשר.** לחוף ביום חופפת ביום: **הא דלא אפשר.** לחוף (ב)כגון מוצאי יום טוב לא תחוף אלא בלילה: **מתני' לא הפרישה.** לא בדקה עצמה להפריש בטהרה': **הרי זו בחזקת טהורה.** בימים שבינתיים וטהרותיה שנגעה בהן לאחר שטבלה בליל שמיני טהורות דהשתא הוא דחזאי: **ומטמאה מעת לעת.** ארישא קאי דקתני לאחר ימים בדקה ומצאה טמאה מטמאה מעת לעת של ראייה זו: **אפילו בשנים לנדתה בדקה.** שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולסוף ז' טבלה ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה הרי זו עד עכשיו בחזקת טהורה. ושלש מחלוקות בדבר לתנא קמא שביעי הוא דמטהרתה בדיקת שחרית אבל שני לא ולר' יהודה אפילו בדיקת שביעי שחרית לא מטהרה עד שתפריש בין השמשות ולרבנן בתראי אפילו בשני: **גמ' זבה ודאי.** מפרש ואזיל: **אהייא.** קאי: **אסיפא.** בדקה שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה: **בשלמא ספק זבה לחיי.** דכיון דלא הפרישה בטהרה לא שחרית ולא ערבית איכא לספוקי ברואה ח' וט' וי': **אלא זבה ודאי נמי.** בתמיה. והרי בדקה לאחר הימים ומצאה טהורה ואיכא למימר כיון דמצאה טהורה עד השתא נמי לא חזאי: **באפי נפשה.** ולאו אמתניתין:

ו בס"א: עצמה להפריש מטומאתה וכו'.

וכן

כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבול למוצאי שבת ותמה על עצמך היאך אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. שהרי בקושי התירו לה להרחיק חפיפתה כל כך אלא משום דלא חופפת בליל טבילתה אימור לא חייפא שפיר מתוך שמהומה לביתה ממהרת לטבילתה ופירש רש"י הא דאפשר לחוף ביום כגון בימי החול חופפת ביום וטובלת בלילה הא דלא אפשר לחוף ביום כגון שאירעה טבילתה במוצאי שבת ואם תחוף בע"ש תרחיק יותר מדאי מטבילתה חופפת בליל טבילתה במוצאי שבת וא"ת הא דפסקינן לעיל הלכתא כרב חסדא וכדמתרץ רב יימר לא קאי דהכא אמרינן דאיהי חופפת ע"ש וטובלת למוצאי שבת וי"ל דהיכא דאוקמי פסק דלעיל שליל טבילתה במוצ"ש והוא יו"ט או ודאי תחוף מע"ש ולא תפסיד טובתה הואיל ואיהי יכולה לחוף בליל טבילתה ולא ביום שלפני טבילה מ"מ לפירוש רש"י נראה דמותר לחוף בליל טבילה אלא שטוב לה יותר לחוף ביום מפני שמהומה לביתה וכן משמע מדקאמר אשה חופפת ביום ולא קאמר אשה לא תחוף אלא ביום כדקאמר אשה לא תחוף אלא בלילה וכן משמע לעיל בשבלא דבי ר"ש גליא דמותר לחוף בליל טבילה ולא מסתבר לפלוגי משום דאיקום מדמייתי מהאי שוברא דנדה חופפת בלילה משמע אף בלא אונס ובשאלתות דרב אחאי פרשת אחרי מות [סי' ט] פירשה הא דאפשר לחוף בליל טבילה שהוא חול לא תרחיק חפיפה מטבילה כלל ואפילו אם היום כמו כן חול לא תחוף אלא בלילה והא דלא אפשר כגון שליל טבילה יום טוב או שבת או תחוף ביום שלפני הטבילה ואפילו אם יום שלפני הטבילה כמו כן יו"ט או שבת או תחוף מערב שבת או מערב יו"ט כפסק שלמעלה דהיינו מימר דהלכתא כרב חסדא וכדמתרץ רב יימר ולדברי השאלתות כל זמן שתוכל אין לחוף אלא בליל טבילה מיהא לפי מנהג הנשים של עכשיו שחוצאות במרחץ עד הלילה מותר לחוף ביום אף לפי השאלתות ואינו אסור אלא לחוף מבעוד יום ולצאת מן המרחץ קודם הלילה אבל כששוהה שם עד הלילה חפיפה אריכתא היא שכל שעה עוסקת בחפיפת גופה ושערה ותבא עליה ברכה ועוד יש שמחמירות אע"פ שחופפת נושאות עמהן מסרק וסורקות עצמן בבית הטבילה ור"ת פירש ותמה על עצמך והא כפל מלה כלומר היאך אתה אומר דבר זה שאשה חופפת ביום וטובלת בליל מוצאי שבת והא בעינן סמוך לחפיפה טבילה ואומר ר"י דכי האי גוונא איכא בפסחים פרק כל שעה (דף כ.) ותמה על עצמך היאך חמץ אסור בהנאה כל שבעה (ג):

והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פי' בערב שבת וטובלת במוצאי שבת והלכתא אשה לא תחוף אלא בלילה פירוש במוצאי שבת ולא תמהר לחוף בערב שבת: **הא** דאפשר. לחוף במוצאי שבת שהוא חול תחוף בו ולא תמהר לחוף מערב שבת והא דלא אפשר לחוף במוצאי שבת ליל טבילתה כגון שהוא יום טוב חופפת מערב שבת אף על פי שטבילתה למוצאי שבת או ליל שני בשבת והם שני ימים טובים אחר השבת ולא איירי כלל הש"ס באיסור חפיפה שחרית וטבילה ערבית בלא הפסקת יום וכן לא איירי באיסור חפיפה לילה ואומר ר"י דאם אירע טבילתה ליל תשעה באב אסורה לטבול דלית הלכתא כהך ברייתא א) דכל כתבי הקדש (שבת קיח.) דכל חייבי טבילות טובלין כדרכן בין בט' באב בין ביה"כ אלא קי"ל כרבי חנינא סגן הכהנים דאמר סוף פרק קמא דתענית (דף יג.) כדי הוא בית אלהינו לאבד עליו טבילה אחת בשנה ואומר עלה בירושלמי בפ"ב דביצה אמר רבי לוי מהלא דרבי חנינא סגן הכהנים ועוד יש לפרש דההיא ב) דכל כתבי בימי התנאים שהיו עסוקים בטהרות והוו צריכים ביום תשעה באב להתעסק בטהרות לפיכך טובלת מבערב אבל בזמן הזה דלבעלה דוקא אפשר לה לחוף ולטבול במוצאי תשעה באב ואם אין לה פנאי לרחוץ ולחוף בלילה תרחוץ ותחוף ערב תשעה באב כדי שיהיה בקל לה עדיין לחוף קלא מוצאי תשעה באב ולטבול:

א) נ"ל דמי טהלים ב) נ"ל דמי טהלים

אמרו

נא א ב מיי' פ"ב מה' מקוואות הלכה מו סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סימן קצט סעיף ג וסעיף ד [וסעיף ה] [ורב אלפס שבועות פ"ב דף רלג.]:

[פי' קדירות כך הוא בערוך ערך טסטק' ועי' לעיל טו: בתוס' ד"ה אם ממון]

נב ג ד מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל' כ:

לעזי רש"י
פלדישטו"ל
כיסא מתקפל.

[פי' יורות]

[שבת סג: וש"נ]

[צ"ל רבי]

הגהות הב"ח

(א) גמ' תסני ואייתי למחר: (ב) רש"י ד"ה הא דלא אפשר לחוף ביום כגון מוצאי שבת ויום טוב: (ג) תוס' ד"ה כך וכו' ור"ת כפל מלה ור"י [illegible] :

תוספי הרא"ש

בע"ש ותטבול בלילה למוצאי שבת והא בעינן סמוך לחפיפה טבילה דלמא לא תחוף אלא בליל מוצאי שבת. ורהנתני איכא בפ' כל שעה ר' יוסי הגלילי אומר ותמה על עצמך היאך חמץ אסור בהנאה כל ז' כלומר היאך תוכל לאסרו אלא מותר הוא בהנאה ובתר הכי קאמר והלכתא אשה חופפת ביום פי' בע"ש וטובלת בלילה פי' למוצאי שבת לא קשה הא דאפשר לחוף בליל מוצאי שבת תחוף בלילה ולא תאריך החפיפה מע"ש. הא דלא אפשר לחוף במוצאי שבת כגון יו"ט שחל להיות במוצאי שבת אז חופפת ביום בע"ש. וכן נהגות הנשים שאדנא ונוהרות בשבת שלפני תבשיל לבנות ומתעסקת בדבר שיכול לבא לידי חציצה ומתחממין קיתון של מים להדיח בית הסתרים ובית הקמטים כב"ח דסתירין להדם חמין לתלוי ביו"ש אבל לא כל גופו הם קשורות שערותיהן יפה שלא יתבלבל. והר"ר משולם התיר בעירו לחוף בע"ש שחרית שביעי שלה ולטבול ביום השבת כי היו יראות מלטבול בלילה. ור"ת כתב והרי קולי בתרי תרדי לא אשכחן קולא דסוף בתח וקולא דהרחקת חפיפה מטבילה: **נדה** שבדקה ביום ז' ומצאה טהורה. משמע שמצאה דבדקה בז' ומצאה טהורה הא לא בדקה היא בחזקת טומאה ובסיפא קתני בדקה בז' שחרית ומצאה טמא מטמא דבדקה ומצאה טמא הא לא בדקה היא בחזקת טהרה ואיכא למימר דרישא כי לא בדקה בשביעי היא בחזקת טומאה משום דלאחר ימים מצאה טמא וסיפא כי לא בדקה היא בחזקת טהרה משום דלאחר ימים בדקה ומצאה טהורה. אבל אי אפשר לומר כן דאם לא בדקה בשביעי דמוקמינן לה בחזקת טהרה (כלאחר ימים בדקה ומצאה טהור אבל אי אפשר לומר כן דאם לא בדקה בשביעי) אע"פ שראתה ודאי בששי דמאי שנא כשבדקה בשביעי ומצאה טמא משום שאנו חוששים לומר טמא ראתה בששי ובתשיעי ועשירי נמי כשבדקה בששי ומצאה טמא יש לנו לחוש שמא ראתה בשביעי שהוא עדיין ביומי טומאה וראתה גם בתשיעי ובעשירי דמה לי חשש ג' ימים מחמת ראיה של שביעי ומה לי ד' ימים מחמת יום ששי. הלכך נראה דה"ה לא בדקה בשביעי ומצאה טמא אלא בששי או בשאר הימים אף בראשון רק שלא הפרישה בטהרה באחד מן הימים וגם בין השמשות לא הפרישה ולאחר טהור הרי זו בחזקת טומאה והאי דנקט בדקה עצמה ביום השביעי ומצאה טמא לאו דוקא אלא ה"ה באחד משאר הימים אלא משום דבעי למיתני ובין השמשות לא הפרישה נקט נמי בשביעי שחרית. **ורבנן** אף בשני לנדתה בדקה ומצאה טהור. וכדפרש"י דג' מחלוקת בדבר ת"ק סבר דוקא בשביעי ור' יהודה דוקא בין השמשות וחכמים אומרים אף בשני ולפירושו איכא עדיין תנא רביעי דבגמרא קאמר אפילו בראשון הלכך נראה דליכא אלא תרי תנאי וחכמים מפרשי מילי דת"ק משום דר' יהודה בעי הפרישה מן המנחה ולמעלה ולא בעי כדפרשה רשביעי שחרית ואתו רבנן לפרושי דאפי' בשפרשה בשני סגיא וה"ה בהפרשה בראשון אלא שאין דרך אשה לבדוק ביום ראשון אחרי שכבר בדקה פעם אחת ומצאה טמאה א"כ נשנית לאו הפסקת שמטה ר' שלא שאל בראשון: **רב** אמר זבה ודאי.

תמידי

תוספי הרא"ש

משום דר' שמעון דאסר אף לטבול בשביעי של זבה ודאי הלכך הכא במטה לפסח סידא אסר אבל הטבילה סידא מותרת אף לר' שמעון לפי שיש בה פסיעת הרבה תם מבילה בזמנה מצוה. ועוד כיון שעשתה מבילות הרבה עד ל"ח ואינה משמשת אין לחוש שמא תשמש לאחר טבילה א': **אשה** לא תחוף בע"ש ותטבול למוצאי שבת ותמה על עצמך היאך אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פרש"י בקושי התירו להרחיק חפיפתה מטבילתה אלא משום דהכי עדיף לחוף ביום דאי חייפא בלילה מתוך שמהומה לביתה לא בדקה שפיר. וגם פי' הא דאפשר לחוף ביום כגון בימי חול חופפת היכא דלא אפשר לחוף אלא בלילה כגון שחל טבילתה במוצאי שבת שאם תחוף בערב שבת לא תהיה החפיפה סמוך לטבילה הלכך חופפת בליל טבילתה במוצאי שבת. ולפיכך פי' אף אם חל יו"ט במוצאי שבת נראה שלא להתיר לחוף (אלא בלילה כגון שחל טבילתה במוצאי שבת) בע"ש ולטבול במוצאי שבת שהרי פי' דבקושי התירו לחוף ביום ולטבול בלילה אלא דעדיף מפני משום שמהומה לביתה אבל להרחיק כולי האי מע"ש למ"ש אסור אף אם חל יו"ט במוצאי שבת וטוב שתרחוץ טבילתה. ובשאלתות דרב אחאי בפרשה אחרי מות פירש הא דאפשר לחוף בלילה כגון ביומות החול לא תחוף אלא בלילה והיכא דלא אפשר לה לחוף בלילה כגון שחל ליל טבילתה בשבת או ביו"ט אז חופפת ביום ואפילו אם היה יו"ט חמישי וששי חל ליל טבילתה בשבת חופפת ביום רביעי ולא תתבטל בעונתה. ופשטא דתלמודא לא משמע כפי' דקא מיבעיא ליה נדה מהו שתחוף בלילה ותטבול בלילה אלמא משמע דיותר טוב הוא לחוף ביום דלא תחוף בשוב בלילה מתוך שמהומה לביתה (ותטבול בלילה אלמא משמע). ומיהו גם לפירוש השאלתות מנהג יפה הוא לנשים שלנו שמתחילות לחוף מבעוד יום ועוסקות בחפיפה עד שתחשך ואז טובלות. ועוד מחמירות על עצמן אע"פ שחפפו נושאות עמהן מסרק וסורקות עצמן בבית הטבילה. ור"ת פי' דאפשר ולא אפשר לא בא להורות כלל על דין חפיפה אם היא ביום או בלילה אלא קשי ארגא דקאמר אשה לא תחוף בע"ש ותמה על עצמך כו'. היאך תוכל לומר חופפת ביום

בע"ש

מוסף רש"י (שייך לדף סו ב) **כל הראוי לבילה.** דקתני (מנחות קג:) האומר הרי עלי ס"א עשרונים, מביא ס' בכלי אחד ואחד בכלי אחר, ומפרש טעמא משום דקים להו לרבנן דששים נבללות בכלי אחד אבל ס"א אין נבללות יפה, ומותבינן והי אין נבללין מאי הוי, והתנן אם לא בלל כשר, ומשני ר' זירא הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו דאפילו לא בלל כשר, ושאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו, דהראוי לבילה בעינן דלאפשר לקיים בה מצות מנחה (יבמות קד: וכעי"ז קדושין כה. נדרים עג. מכות יח: חולין פג: מנחות יח: קג:) כלומר מה שאי אפשר להבלל מעכבת בו, דכיון דכתיב ויצק עליה שמן ונתן לבלול דכתיב בלולה, ש"מ שלוה הקב"ה להביא מנחה שיכול לקיים בה מצות בלילה וכשהוא מביא ששים ואחד, והרי הוא כמביא מנחה מן הקמעים דליתא כלום, שכל דבר שלוה הקב"ה להביא יש עיכוב בעיקר הכשרו להביאו כאותו ענין שלוה הכתוב ולא כענין אחר, אבל מצות האמורות בגופה מצוה, כגון תנופה בקרבן בלילה במנחה, יש שמעכבין אם גילה הכתוב לשנות עליו לעכב ויש שאין מעכבין (רשב"ם ב"ב פא:). **והצריכה רבי טבילה אחרת.** משום חציצה (קדושין כה.).